

Dosarul nr. 3-163/24 (2-24123028-02-3-04112024)

ÎNCHEIERE

7 noiembrie 2024
Chișinău

mun.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții de Apel Chișinău

Completul de Contencios Administrativ în componența:
Președintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Dașchevici Grigore și Bostan
Angela

Soluționând, din oficiu, admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ depusă de Stoianoglo Alexandr împotriva Comisiei Electorale Centrale privind obligarea examinării contestației, Completul judiciar -

CONSTATĂ :

Circumstanțele cauzei.

La data de 30 octombrie 2024, Stoianoglo Alexandr a sesizat Curtea de Apel Chișinău cu acțiunea în contencios administrativ îndreptată împotriva Comisiei Electorale Centrale, prin care a solicitat obligarea CEC să examineze contestația nr. CEC-10APR/11 din 26 octombrie 2024.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 26 octombrie 2024, a depus la Comisia Electorală Centrală o contestație pe marginea acțiunilor concurentului electoral PAS-Maia Sandu referitor la încălcările normelor Codului electoral ce țin de difuzarea unor materiale promoționale interzise prin lege care conține informație înșelătoare și instigă la ură împotriva candidatului la funcția de președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo. Contestația în cauza a fost înregistrată la Comisia Electorală Centrală la 26 octombrie 2024 sub nr. CEC-10Apr/11.

Astfel, indică reclamantul că, în ziua de 25 octombrie 2024 în incinta mai multor blocuri de locuit au fost depistate pliante comandate de Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” cu informație ce vizează candidatul la funcția

de Președinte al Republicii Moldova dl Alexandr Stoianoglo, și anume fiind inserat:

pe față:

*„Maia Sandu - Președinte care asigură stabilitatea, liniștea și pacea
SALVĂM MOLDOVA!*

Cum poți salva Moldova:

*- Votează pentru Maia Sandu - unicul președinte care poate duce Moldova
în Uniunea Europeană.*

*- Ai votat DA la referendum? Mergi în sate și orașe și vorbește cu cetățenii.
Ajută-ne ca votul DA să conteze. Sună-ne la ******

*- Sună toți cunoscuții despre care crezi că nu au votat și explică-le că doar
prin vot putem opri un dezastru. Putem pierde tot ce avem.*

*- Spune-le vecinilor, rudelor din diasporă și tuturor celor indeciși ce putem
pierde dacă Maia Sandu nu rămâne președinte.*

*NU lăsăm țara pradă hoșilor. Păstrăm liniștea, pacea și construim
bunăstare.*

Pe 3 noiembrie votăm cu toții Maia Sandu! Salvăm Moldova!”

pe verso:

*„STOIANOGLO - UN OM SLAB, UN OM CONTROLAT
CE PUTEM PIERDE DACĂ BANDIȚII REVIN LA PUTERE:*

*Bandiții fugari vor profita de un președinte slab ca să revină, să pună
mâna pe țară, să se răzbune pe toți care le stau în cale și să facă haos.*

*Bandiții vor vinde Moldova cui dă mai mult și vor pune țara noastră pe
tavă pentru războiul Rusiei în Ucraina.*

*Este în pericol circulația liberă a cetățenilor noștri în țările europene, iar
tinerii o să fugă din țară.*

*Riscăm să se închidă piața europeană, pentru produsele noastre și să nu
avem unde exporta.*

Stoianoglo nu va fi respectat nici în Vest, nici în Est.

*Moldova nu va primi ajutor financiar din partea Uniunii Europene, adică
nu vor fi suficienți bani pentru infrastructură, majorări de pensii și salarii.*

DOAR PRIN VOT PUTEM PREVENI ACEST DEZASTRU!

NU LĂSA BANDIȚII SĂ-ȚI FURE VOTUL ȘI VIITORUL!

NU LĂSA BANDIȚII SĂ-ȚI FURE VOTUL ȘI VIITORUL!

Pentru a nu pierde ce avem, trebuie să votăm cu toții pe 3 noiembrie!

Salvăm Moldova!”

La fel, pe pliant fiind inserate specificațiile privind transparența acesteia:

„Publicitate electorală. Scrutin electoral: Alegeri prezidențiale. PP Acțiune și Solidaritate. Achitat conform contului nr. 32615 din 22.10.2024. Tiraj: 140.000 ex. Tipărit la tipografia Simbol N.P. ” SRL ”

Menționează reclamantul că, în contestația dată a indicat, că pe pagina oficială a concurentului electoral: <https://maiasandu.pentru.md/> - se află aceeași informație. Prin urmare a atras atenția Comisiei Electorale Centrale asupra faptului că materialul agitațional aparține concurentului electoral Maia Sandu nu poate fi negat de aceasta.

Materialului agitațional este unul fals, denigrator și instigă la ură față de candidatul la funcția de președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo, pentru a determina alegătorii să voteze împotriva lui, ceea ce Codul electoral interzice a fi utilizat în calitate de material electoral.

Astfel, concurentul electoral, PAS, face următoarea afirmație: *„STOIANOGLO -UN OM SLAB, UN OM CONTROLAT”*. Consideră reclamantul că afirmația respectivă este una populistă, fără un substrat factologic suficient, reprezintă atac la persoană prin inducerea unor percepții false, pe care persoana care le invocă nu le-ar putea demonstra în cadrul unui proces de judecată în contradictoriu.

Cu referire la textul *„Ce putem pierde dacă bandiții revin la putere. Bandiții fugari vor profita de un președinte slab ca să revină, să pună mâna pe țară, să se răzbune pe toți care le stau în cale și să facă haos. ”*, reclamantul consideră că, la fel, este o informație falsă, care nu doar atentează la onoarea și demnitatea sa, dar și nu ține de competențele Președintelui Republicii Moldova împiedicarea sau neîmpiedicarea „revinirii” „bandiților” în Republica Moldova, ci a organelor de urmărire penală care sunt separate de instituția prezidențială și nu pot fi influențate de Președinte.

Cu referire la textul *„Bandiții vor vinde Moldova cui dă mai mult și vor pune țara noastră pe tavă pentru războiul Rusiei în Ucraina.”*, deasemenea constată că este o informație falsă care instigă la ură, or, nu există substrat normativ care ar permite Președintelui Republicii Moldova să „vîndă” Moldova ca la licitație.

Textul *„Este în pericol circulația liberă a cetățenilor noștri în țările europene, iar tinerii o să fugă din țară.”*, deasemenea este unul instigator la ură față de candidatul Alexandr Stoianoglo pentru a-i determina pe alegători să voteze împotriva acestuia.

Menționează reclamantul că, cetățenii Republicii Moldova călătoresc în Spațiul Schengen fără vize din 28 aprilie 2014, regim bazat pe Regulamentul (UE) 2018/1806 al Parlamentului European și al Consiliului UE din 14

noiembrie 2018 de stabilire a listei țărilor terțe ai căror resortisanți trebuie să dețină viza pentru trecerea frontierelor externe și a listei țărilor terțe ai căror resortisanți sunt exonerati de această obligație. În acest context, se poate face cu certitudine afirmația că Alexandr Stoianoglo a fost una din persoanele, datorită căruia acest lucru este posibil acum, deoarece el a fost unul din persoanele care a promovat și a votat în Parlament ratificarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană.

Prin urmare, opinează reclamantul că, este un fals ordinar informația precum că de alegerea președintelui - fie Maia Sandu, fie Alexandr Stoianoglo depinde libera circulație „în țările europene” așa cum predinte concurentul electoral PAS, Maia Sandu.

„Riscăm să se închidă piața europeană pentru produsele noastre și să nu avem unde exporta.” - această informație, în opinia reclamantului la fel este una instigatoare la ură față de candidatul Alexandr Stoianoglo pentru a determina alegătorii să voteze împotriva lui. Or, la 1 iulie 2016 a intrat pe deplin în vigoare acordul de asociere UE-Republica Moldova cu zona sa de liber schimb aprofundată și cuprinzătoare. Acordul a fost aplicat, în mod provizoriu, de la 1 septembrie 2014, prin care cetățenilor moldoveni li s-a deschis ușa spre piața europeană. Totodată, regimul comercial între Republica Moldova și Uniunea Europeană (UE) a evoluat considerabil în ultimul deceniu. În 1998, UE a oferit Republicii Moldova sistemul generalizat de preferințe (GSP). În ianuarie 2006, UE a înlocuit sistemul GSP “normal” cu GSP “plus”. În martie 2008, au intrat în vigoare noile preferințe comerciale autonome ale UE pentru Republica Moldova. Pe de altă parte, Republica Moldova a păstrat un nivel mai înalt de protecție față de importurile din UE.

Prin urmare, evoluția relațiilor comerciale este una continuă și nu ține de alegerea sau nealegerea candidatului Maia Sandu la funcția de Președinte al Republicii Moldova.

„Stoianoglo nu va fi respectat nici în Vest, nici în Est.”, reclamantul consideră că este o frază lipsită de substrat factologic, care este una instigatoare la ură și care atentează la reputația profesională a candidatului vizat pentru a-i determina pe alegători să voteze împotriva lui Alexandr Stoianoglo.

„Moldova nu va primi ajutor financiar din partea Uniunii Europene, adică nu vor fi suficienți bani pentru infrastructură, majorări de pensii și salarii.”, - în acest context reclamantul menționează că, la 10 octombrie curent, Președinta Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, a prezentat la Chișinău „planul de creștere economică pentru Republica Moldova” prin care Uniunea Europeană vrea să investească în Moldova 1,8 miliarde de euro în următorii trei ani. Șefa

Comisiei Europene a spus că „locul R. Moldova este în Uniunea Europeană”, care poate contribui la „dublarea economiei Moldovei în următorii zece ani”. Pentru asta, Bruxelles a lansat un nou instrument de asistență financiară pentru Moldova, pe care nicidecum nu l-a condiționat de alegerea Maiei Sandu în calitate de Președinte sau neacordarea asistenței în caz de alegere în calitate de Președinte a lui Alexandru Stoianoglo.

La fel, la 20 octombrie a avut loc referendum constituțional, așa cum a fost prezentat chiar de Maia Sandu - „de aderare la Uniunea Europeană”, prin urmare, odată ce referendumul a fost susținut de majoritatea cetățenilor, iar Comisia Europeană a anunțat un nou ajutor financiar pentru Republica Moldova - necondiționat de alegerea Maiei Sandu, așa cum se pretinde.

Dimpotrivă, mesajul respectiv denotă faptul că PP PAS și candidatul acestuia la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Maia Sandu, declară fals că promovează valorile europene în situația în care asistența financiară a UE promisă va fi acordată în condițiile respectării voinței poporului moldovenesc în rezultatul unui scrutin democratic.

Iar ca soluție la toate (falsurile) relatate PP PAS și Maia Sandu menționează „*Pentru a nu pierde ce avem, trebuie să votăm cu toții pe 3 noiembrie !*”, iar salvatorul fiind Maia Sandu.

Prin urmare, constată reclamantul că, în maniera descrisă supra, toate cele relatate reprezintă falsuri ordinare care instigă la ură față de Stoianoglo Alexandru candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova și atentează și la onoarea, demnitate și reputația lui profesională

Menționează reclamantul că, potrivit prevederilor normei art. 100 alin.(1) Cod electoral, în perioada electorală, autoritățile competente examinează contestațiile în termen de 3 zile de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor. Iar, conform prevederilor normei art.101 alin.(1) Cod electoral, hotărârea pe marginea contestațiilor se adoptă cu votul majorității absolute a membrilor organului electoral, în conformitate cu procedura descrisă în regulamentul de activitate al acestui organ.

La caz însă, Comisia Electorală Centrală, contrar normelor imperative ale normelor Codului electoral precitate, nu a examinat contestația dată în ședință publică. Iar la data de 29 octombrie 2024, prin intermediul poștei electronice a recepționat un răspuns semnat de Președintele Comisiei Electorale Centrale, Angelica Caraman înregistrat cu numărul de ieșire CEC-8/6486 din 29 octombrie 2024, prin care a fost informat că în conformitate cu prevederile art.98 alin.(4) Cod electoral, examinarea contestației date nu ține de competența Comisiei.

În astfel de circumstanțe constată reclamantul că, președintele Comisiei Electorale Centrale, contrar prevederilor pct. 11 al Regulamentului privind procedura de examinare a contestațiilor în perioada electorală aprobat Prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr.1128 din 18 iulie 2023, după înregistrarea contestației la 26 octombrie 2024, nu a desemnat, din rândul membrilor Comisiei un membru raportor, care să verifice circumstanțele menționate în contestație pentru a prezenta un proiect de hotărâre care să fie dezbătut și aprobat în cadrul ședinței publice a Comisiei Electorale Centrale.

Drept urmare, făcând trimitere la prevederile art.3, art.5, art. 17, art.20, art.39 Cod administrativ, art.93 alin.(2) lit.e) Cod electoral, reclamantul subliniază că, contestația sa din 26 octombrie 2024 este una admisibilă și Comisia Electorală Centrală era obligată să o examineze și să adopte o soluție pe marginea ei.

Iar, prin neexaminarea contestației (sesizării) din 26 octombrie 2024, i-a fost adusă atingere dreptului lui Alexandr Stoianoglo de a fi examinată de către Comisia Electorală Centrală contestația (sesizarea) referitor a încălcările concurentului electoral PAS legate de încălcările normelor Codului electoral ce ține de folosirea și plasarea publicității electorale în favoarea candidatului la funcția de președinte al Republicii Moldova desemnat de Partidul Acțiune și Solidaritate - Maia Sandu, care incită la ură alegătorii pentru a-i determina să voteze împotriva contracandidatului său Alexandr Stoianoglo.

Reieșind din circumstanțele menționate solicită reclamantul obligarea Comisiei Electorale Centrale să examineze contestația nr. CEC-10APR/11 din 26 octombrie 2024.

Expunerile și aspectele de drept invocate de partea pârâtă;

Prin referința depusă, Comisia Electorală Centrală califică prezenta acțiune drept inadmisibilă, întrucât, în principal, nu îndeplinește criteriile de admisibilitate, iar, în mod secundar, este neîntemeiată.

Astfel citînd prevederile art. 207 alin. (2) lit. e) și art. 17 din Codul administrativ, autoritatea publică pîrîită menționează că, în cazul de față, partea reclamantă nu a adus dovezi sau argumente care să susțină existența unui drept vătămat prin activitatea administrativă a Comisiei, nefiind demonstrată afectarea directă a unui drept sau a unei libertăți protejate prin lege.

Or, existența dreptului vătămat în contencios administrativ este precondiționată de activitatea neconformă administrativă a autorității publice. Așadar, orice activitate administrativă trebuie să se desfășoare strict în limitele competenței funcționale. În consecință, formularea unei revendicări privind un drept pretins lezat, dar care nu se încadrează în sfera de competență a autorității

publice, lipsește această pretenție de criteriile necesare admisibilității pe calea contenciosului administrativ. Reținerea de la exercitarea unor acțiuni care depășesc limitele legale nu doar că nu afectează dreptul invocat, ci consolidează, de fapt, drepturile fundamentale ale societății, reflectând criteriile unui stat de drept în desfășurarea activității administrative.

Indică Comisia Electorală Centrală că, legiuitorul a stabilit cert că examinarea pretențiilor ce țin de defăimare sunt atribuite instanțelor de drept comun. În acest context, atrage atenția că reclamantul în contestația înregistrată la Comisie sub nr. CEC-10Apr/11 din 26 octombrie 2024 a solicitat constatarea caracterului fals și defăimător, ceea ce în mod implicit atestă aplicabilitatea art. 98 alin. (4) din Codul electoral nr. 325/2022.

În acest sens, formularea contestației este indispensabil legată de alegația aferentă caracterului defăimător. Totuși, după cum se observă din acțiunea înaintată Curții de Apel spre examinare, reclamantul deja se limitează doar la pretinsul fals, ceea ce denotă recunoașterea lipsei dreptului de reclamare în această arie pe cale administrativă. În această circumstanță, menționează că obiectul contenciosului administrativ reprezintă corectitudinea activității în momentul examinării, iar substituirea obiectului în faza judiciară nu este admisibilă.

Astfel, observă Comisia Electorală că pretențiile formulate de reclamant la etapa administrativă sunt în totalitate interdependente și corelate cu acuzațiile de fals și defăimare. În acest context, autoritatea electorală nu are competența de a examina aceste pretenții, deoarece stabilirea unor astfel de aspecte prin activitatea administrativă ar fi inadmisibilă. Deasemenea, procedura ar fi inadecvată în contenciosul administrativ, având în vedere că actul administrativ în discuție ar viza fondul acestor pretenții. Tot astfel, Comisia Electorală Centrală nu poate înainta o acțiune în instanța de drept comun pentru apărarea onoarei, demnității sau reputației profesionale a unei persoane, aceasta fiind o prerogativă exclusivă a persoanei direct vizate.

Conform art. 97 alin. (3) din Codul electoral nr. 325/2022, în situația în care autoritatea electorală constată că pretenția este adresată în afara competenței sale, aceasta trebuie să fie înaintată autorității competente. Din cele expuse anterior, se poate concluziona că, în lipsa unei examinări a fondului unei cauze, aceasta se declară inadmisibilă. În acest context, subliniază că absența competenței nu poate constitui un temei pentru a declara inadmisibilă examinarea, iar Comisia este obligată să acționeze în conformitate cu prevederile cadrului legal stabilit.

Respectiv, prin scrisoarea nr. CEC-8/6485 din 29 octombrie 2024, Comisia a expeditat în temeiul art. 52 alin. (3) și 400 alin. (1) din Codul contravențional contestația nr. CEC-10 Apr/11 spre examinare Inspectoratului General al Poliției.

În acest sens, subliniază că, prin răspunsul înregistrat la Comisie sub nr. CEC-7/17869 din 31 octombrie 2024, Inspectoratul General al Poliției a informat că subdiviziunea responsabilă din cadrul instituției desfășoară activități de colectare și admitere a probelor, având ca scop constatarea existenței sau inexistenței abaterilor de la legislația care reglementează procesul electoral. În această lumină, procedura administrativă a fost deja finalizată, fiind succedată de cea contravențională, care depășește, de asemenea, sfera contenciosului administrativ. Prin urmare, Comisia Electorală Centrală a acționat în conformitate cu întregul cadru normativ aplicabil, respectând cu strictețe procedurile stabilite de lege. Reclamantul, pe de altă parte, nu reușește să demonstreze atingerea vreunui drept prevăzut de lege în aria de competență a Comisiei, ceea ce demonstrează o inadvertență fundamentală în formularea pretențiilor sale. Această situație subliniază nu doar validitatea demersului legal al Comisiei, ci și responsabilitatea fiecărui reclamant de a-și susține cererile prin argumente solide și temeinice, în conformitate cu regulile și principiile unui stat de drept.

Indică Comisia Electorală Centrală că, nu poate fi apreciat argumentul reclamantului, potrivit căruia organul electoral nu și-a realizat sarcina de examinare obiectivă și sub toate aspectele a faptelor sesizate, nu a întreprins măsuri corespunzătoare pentru a verifica și a da apreciere informațiilor și probelor prezentate de contestatar. Subsidiar, menționează că reclamantul în formularea acțiunii nu a adus argumente plauzibile în susținerea punctului său de vedere sau argumente motivate cu privire la caracterul potențial arbitrar al acțiunilor Comisiei. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Comisia Electorală Centrală, nu echivalează cu un argument.

Subliniază autoritatea publică pîrîită că, Comisia Electorală Centrală își desfășoară activitatea în conformitate cu principiile statului de drept, având ca scop asigurarea aplicării corecte și imparțiale a normelor legale. În acest sens, Comisia nu poate să își depășească atribuțiile și să examineze contestații care nu intră în competența sa directă sau alte aspecte ce țin de competența exclusivă a altor autorități, precum Inspectoratul de Poliție abilitat să analizeze și să soluționeze astfel de spețe. Mai mult decât atât, modul de soluționare a unei contestații nu poate fi dictat de contestatar, ci este stabilit exclusiv de autoritatea

competentă, care examinează în mod obiectiv toate circumstanțele și probele relevante pentru a emite o decizie corectă și legală.

Având în vedere circumstanțele menționate mai sus, solicită Comisia Electorală Centrală declararea prezentei acțiuni drept inadmisibile, iar în cazul trecerii testului de admisibilitate, solicităm respingerea acțiunii ca fiind nefondate și neîntemeiate.

Aspecte procesuale relevante speței:

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 2 noiembrie 2024, s-a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ depusă de Stoianoglo Alexandr împotriva Comisiei Electorale Centrale privind obligarea examinării contestației, **în temeiul prevederilor art. 207 alin. (2) lit. e) Cod administrativ- pe motiv că reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17.**

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 04 noiembrie 2024, a fost admis recursul depus de Alexandr Stoianoglo. S-a anulat încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2024, emisă în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandr Stoianoglo împotriva Comisiei Electorale Centrale privind obligarea examinării contestației, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea contestației depuse de către Alexandr Stoianoglo.

În susținerea concluziilor sale, Curtea Supremă de Justiție a reținut că:

„instanța de fond a omis să se expună asupra solicitărilor lui Alexandr Stoianoglo ce țin de materie electorală și a concluzionat că Comisia Electorală Centrală nu este competentă să se expună asupra solicitărilor înaintate în temeiul Legii nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, deși unele solicitări urmau a fi examinate de către organul electoral în temeiul Codului electoral. În aceste circumstanțe completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind prematură concluzia instanței de fond, precum că Alexandr Stoianoglo, nu poate pretinde un drept încălcat în sensul art. 17 din Codul administrativ prin activitatea administrativă a Comisiei Electorale Centrale.

Or, materialele dosarului atestă cert că, Comisia Electorală Centrală nu s-a expus asupra solicitării lui Stoianoglo Alexandr privind interzicerea concurentului electoral PAS la răspândirea în continuare a materialului tipărit (pliant) comandat de concurentul electoral PAS conform contului nr. 32615 din 22.10.2024. Tiraj: 140.000 ex. Tipărit la tipografia Simbol N.P.” SRL precum și unui material similar tipărit în baza altei comenzi și obligarea concurentul electoral PAS să elimine informația vizată în prezenta contestație de pe pagina

https://maiasandu.pentru.md în partea ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo.”

Studiind materialele dosarului și înscrisurile probatorii administrate, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, concluzionează că acțiunea în contencios administrativ depusă de Stoianoglo Alexandr urmează a fi declarată inadmisibilă, din următoarele considerente.

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău relevă că potrivit art. 53 alin.(1) din Constituție, persoana vătămată într-un drept al său **de o autoritate publică**, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

Conform art.5 din Codul administrativ, **activitatea administrativă** reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative **realizate de autoritățile publice** în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Articolul 6 alin. (1) din Codul administrativ prevede că, procedura administrativă este **activitatea autorităților publice** cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condițiilor, pregătirea și emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condițiilor, pregătirea și încheierea unui contract administrativ sau examinarea condițiilor, pregătirea și întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică.

Potrivit art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Articolul 17 al Codului administrativ prevede că, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere **prin activitate administrativă**.

Potrivit art. 20 din Codul administrativ, dacă **printr-o activitate administrativă** se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 39 Cod administrativ, (1) Controlul judecătoresc al **activității administrative** este garantat și nu poate fi îngrădit. (2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Conform art. 189 alin (1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său **prin activitatea administrativă** a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

În conformitate cu art. 207 alin. (1) al Codului administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contencios administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Potrivit art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: reclamantul nu poate revendica încălcarea, **prin activitatea administrativă**, a unui drept în sensul art.17.

Astfel, potrivit normelor legal-procesuale, pentru a pune în mișcare o acțiune, la caz în procedura contenciosului administrativ – legiuitorul a instituit obligativitatea întrunirii cumulative a unor condiții de formă și conținut, precum ar fi: **prezența activității administrative a unei autorități publice supuse controlului în procedura contenciosului administrativ.**

În același context, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat că accesul la justiție poate fi limitat, în special prin instituirea condițiilor de admisibilitate, domeniu în care statul se bucură de o anumită marjă de apreciere. Aceste limitări trebuie să urmărească un scop legitim, asigurându-se o proporționalitate între interesul persoanei și scopul legitim urmărit (Guérin contra Franței, 29 iulie 1998, § 37). Totuși, limitările nu trebuie să reducă la zero esența acestui drept. Regulile de procedură au scopul de a asigura o bună administrare a justiției și, în special, a asigura securitatea raporturilor juridice, iar cei implicați în proceduri trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (Miragall Escolano ș.a. contra Spaniei, 25 ianuarie 2000, § 33).

Concomitent, este de remarcat că, prin instituirea admisibilității acțiunilor deferite judecătii nu s-a urmărit restrângerea accesului liber la justiție, de care, în mod evident, cel interesat beneficiază în condițiile legii, ci exclusiv instaurarea unui climat de ordine juridică, indispensabil, în vederea exercitării dreptului constituțional statuat de art. 20 din Constituția Republicii Moldova, prevenindu-

se, astfel, abuzurile și asigurându-se protecția drepturilor și intereselor legitime ale celorlalte părți.

Raportând cadrul legal la circumstanțele faptice ale litigiului dedus judecății, Completul de judecată reține că, la data de 26 octombrie 2024, Stoianoglo Alexandr a depus la Comisia Electorală Centrală contestația, înregistrată cu nr. CEC-10APR/11, prin care a solicitat:

- a examina în ședință publică prezenta contestație și a o declara ca fiind admisibilă;

- a constata ca fiind fals și defăimător conținutul materialul tipărit (pliant) comandat de concurentul electoral PAS conform contului nr. 32615 din 22.10.2024. Tiraj: 140.000 ex. Tipărit la tipografia Simbol N.P.” SRL în partea ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo;

- a identifica faptul unor altor tiraje ale materialului similar tipărit;

- a constata ca fiind falsă și defăimătoare informația plasată de concurentul electoral PAS pe pagina <https://maiasandu.pentru.md/> în partea ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo;

- a interzice concurentului electoral PAS răspândirea în continuare a materialul tipărit (pliant) comandat de concurentul electoral PAS conform contului nr. 32615 din 22.10.2024. Tiraj: 140.000 ex. Tipărit la tipografia Simbol N.P.” SRL precum și unui material similar tipărit în baza altei comenzi;

- a obliga concurentul electoral PAS să elimine informația vizată în prezenta contestație de pe pagina https://maiasandu.pentru.md în partea ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo;

- a remite către Ministerul Afacerilor Interne materialele acumulate și constatările în vederea examinării sub aspectul existenței componentei contravenției stabilite de Codul contravențional la art. 52 alin. (3).

Din conținutul contestației rezultă că Stoianoglo Alexandr și-a întemeiat contestația, atât în baza **Legii nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare**, cât și în baza **art. 70 alin. (1), (2), (8) din Codul electoral**, care prevede că, (1) Cetățenii Republicii Moldova, partidele politice, blocurile electorale, candidații și persoanele de încredere ale candidaților au dreptul de a supune discuțiilor libere și sub toate aspectele programele electorale ale concurenților electorali, calitățile politice, profesionale și personale ale candidaților, precum și de a face agitație electorală în cadrul adunărilor,

mitingurilor, întâlnirilor cu alegătorii, prin intermediul mass-mediei, prin expunerea de afișe electorale sau prin intermediul altor forme de comunicare.

(2) Exercițiul acestui drept poate fi supus unor formalități, condiții, restricții sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, ocrotirea sănătății sau protecția moralei, protecția reputației, apărarea drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

(8) Răspunderea pentru conținutul materialelor electorale publicitare, difuzate sau publicate, o poartă grupul de inițiativă, concurentul electoral sau participantul la referendum. Materialele publicitare trebuie să corespundă cerințelor stabilite la art.9 din Legea nr.62/2022 cu privire la publicitate.

În continuare, cu referire la contestația înregistrată sub nr. CEC-10Apr/11 din 26 octombrie 2024, prin care se solicită, *inter alia*:

- **a constata ca fiind fals și defăimător conținutul materialul tipărit (pliant) comandat de concurentul electoral PAS conform contului nr. 32615 din 22.10.2024. Tiraj: 140.000 ex. Tipărit la tipografia Simbol N.P.” SRL în partea ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo;**

- **a constata ca fiind falsă și defăimătoare informația plasată de concurentul electoral PAS pe pagina <https://maiasandu.pentru.md/> în partea ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo;** prin răspunsul din 29 octombrie 2024, Comisia Electorală Centrală, făcând trimitere la prevederile art. 14 alin. (1) și art. 15 alin. (1) din Legea nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare, precum și la prevederile art. 98 alin. (4) din Codul electoral, a comunicat reclamantului că, solicitarea privind constatarea defăimării depășește competențele Comisiei Electorale Centrale, aceasta urmând a fi soluționată conform procedurii stabilite de legislația relevantă.

De asemenea, referitor la examinarea aspectelor privind existența elementelor contravenționale conform art. 52 alin. (3) din Codul contravențional, Comisia a decis transmiterea contestației nr. CEC-10Apr/11 din 26 octombrie 2024 către Inspectoratul General al Poliției, pentru a fi examinată în limitele competențelor instituției.

La capitolul dat, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău subliniază că, în esență, contestația depusă la Comisia Electorală Centrală, **derivă din faptul că,**

reclamantul apreciază ca fiind falsă și defăimătoare informația plasată de concurentul electoral PAS pe pagina <https://maiasandu.pentru.md/> în partea ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo, cât și în conținutul materialul tipărit (pliant) comandat de concurentul electoral PAS conform contului nr. 32615 din 22.10.2024. Tiraj: 140.000 ex. Tipărit la tipografia Simbol N.P.” SRL în partea ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo.

Potrivit art. 53 Cod administrativ, (1) Competența reprezintă **totalitatea atribuțiilor acordate autorităților publice** sau persoanelor din cadrul acestora **prin lege** sau alte acte normative. (2) Competența se stabilește la momentul inițierii procedurii administrative.

Potrivit art. 54 alin. (1) Cod administrativ, competența materială poate fi generală sau specială **și este reglementată prin lege.**

Potrivit art. 57 alin. (1) Cod administrativ, activitatea administrativă se realizează **numai de autoritatea publică competentă și în limitele competenței legale.**

Potrivit art. 98 alin. (4) Cod electoral, acțiunile ce țin de garantarea exercitării dreptului la libera exprimare, precum și **a unui echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare, apărarea onoarei și demnității, reputației profesionale** și vieții private și de familie, **înaintate în perioada electorală se examinează de instanța de drept comun conform Legii nr.64/2010 cu privire la libertatea de exprimare, în termenele prevăzute la art.100.**

Potrivit art. 100 alin. (1) Cod electoral, în perioada electorală, autoritățile competente examinează contestațiile în termen de 3 zile de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor. La examinarea litigiilor electorale, instanțele judecătorești aplică același termen, inclusiv în cadrul procedurilor de exercitare a căilor de atac.

Potrivit art. 1 alin. (1) al Legii cu privire la libertatea de exprimare, nr. 64 din 23.04.2010, prezenta lege are scopul de a garanta exercitarea dreptului la libera exprimare, precum și un echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare și **apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale** și vieții private și de familie ale persoanei.

Potrivit art. 2 al Legii cu privire la libertatea de exprimare, nr. 64 din 23.04.2010, termenii și expresiile utilizate în prezenta lege au următoarele semnificații:

defăimare – răspîndire a informației false care lezează onoarea, demnitatea și/sau reputația profesională a persoanei;

răspîndire a informației – proces de transmitere a informației către alte persoane (cel puțin către o persoană, exceptînd persoana lezată);

informație – orice expunere de fapt, opinie sau idee sub formă de text, sunet și/sau imagine;

fapt – eveniment, proces sau fenomen care a avut sau are loc în condiții concrete de loc și timp și a cărui veridicitate poate fi dovedită;

discurs care incită la ură – orice formă de exprimare care provoacă, propagă, promovează sau justifică ura rasială, xenofobia, antisemitismul sau alte forme de ură fondate pe intoleranță.

Potrivit art. 7 al Legii cu privire la libertatea de exprimare, nr. 64 din 23.04.2010, (1) Orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale **lezate prin răspîndirea relatărilor false** cu privire la fapte, a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie.

(2) Persoana lezată prin răspîndirea unor relatări cu privire la fapte **poate fi restabilită în drepturi dacă informația cumulează următoarele condiții:**

- a) este falsă;
- b) este defăimătoare;
- c) permite identificarea persoanei vizate de informație.

Potrivit art. 14 al Legii cu privire la libertatea de exprimare, nr. 64 din 23.04.2010, (1) Cauzele cu privire la defăimare se **examinează în procedură contencioasă** conform prevederilor prezentului capitol și ale **Codului de procedură civilă**.

Potrivit art. 15 alin. (1), (3) al Legii cu privire la libertatea de exprimare, nr. 64 din 23.04.2010, (1) **Persoana care se consideră defăimată** poate solicita, prin cerere prealabilă, autorului informației și/sau persoanei juridice care a răspîndit-o rectificarea sau dezmințirea informației defăimătoare, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor și compensarea prejudiciului cauzat.

(3) Persoana va indica în cerere **informația pe care o consideră defăimătoare** și, în cazul răspîndirii unor relatări cu privire la fapte, circumstanțele care demonstrează că informația este în esență falsă sau, în cazul răspîndirii judecăților de valoare, circumstanțele care demonstrează că acestea nu se bazează pe un substrat factologic suficient.

Potrivit art. 17 al Legii cu privire la libertatea de exprimare, nr. 64 din 23.04.2010, cererea de chemare în judecată cu privire la defăimare poate fi depusă în termen de 30 de zile. Acest termen curge de la:

- a) data primirii răspunsului la cererea prealabilă;
- b) data expirării termenului pentru examinarea cererii prealabile.

Potrivit art. 21 al Legii cu privire la libertatea de exprimare, nr. 64 din 23.04.2010, **litigiile cu privire la defăimare se examinează în primă instanță de judecătoria, ca instanțe de drept comun.**

Completul judiciar reiterează că, prin contestația depusă la 26 octombrie 2024, Alexandr Stoianoglo a solicitat Comisiei Electorale Centrale:

- a examina în ședință publică prezenta contestație și a o declara ca fiind admisibilă;

- a constata ca fiind fals și defăimător conținutul materialul tipărit (pliant) comandat de concurentul electoral PAS conform contului nr. 32615 din 22.10.2024. Tiraj: 140.000 ex. Tipărit la tipografia Simbol N.P.” SRL în partea ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo;

- a identifica faptul unor altor tiraje ale materialului similar tipărit;

- a constata ca fiind falsă și defăimătoare informația plasată de concurentul electoral PAS pe pagina <https://maiasandu.pentru.md/> în partea ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo;

- a interzice concurentului electoral PAS la răspândirea în continuare a materialului tipărit (pliant) comandat de concurentul electoral PAS conform contului nr. 32615 din 22.10.2024. Tiraj: 140.000 ex. Tipărit la tipografia Simbol N.P.” SRL precum și unui material similar tipărit în baza altei comenzi;

- a obliga concurentul electoral PAS să elimine informația vizată în prezenta contestație de pe pagina https://maiasandu.pentru.md în partea ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo;

- a remite către Ministerul Afacerilor Interne materialele acumulate și constatările în vederea examinării sub aspectul existenței componentei contravenției stabilite de Codul contravențional la art. 52 alin. (3).

Prin răspunsul din 29 octombrie 2024, Comisia Electorală Centrală, în temeiul art. 14, alin. (1) și art. 15, alin. (1) din Legea nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare și art. 98, alin. (4) din Codul electoral, a comunicat lui Alexandr Stoianoglo că, solicitarea privind constatarea defăimării depășește competențele Comisiei Electorale Centrale, aceasta urmând a fi soluționată conform procedurii stabilite de legislația relevantă. De asemenea, a menționat că referitor la examinarea aspectelor privind existența elementelor contravenționale, conform art. 52, alin. (2) din Codul contravențional a decis transmiterea contestației către Inspectoratul General al Poliției pentru a fi examinată în limitele competenței. (f.d.9, verso)

Respectiv, prin acțiunea în contencios electoral formulată, reclamantul își înaintează cerințele către autoritatea publică pârâtă - Comisia Electorală Centrală solicițînd obligarea ultimei de a examina contestația depusă la 26 octombrie 2024.

Soluționând chestiunea ce ține de admisibilitatea prezentei contestații, instanța identificând la concret fiecare cerință a reclamantului, va verifica faptul dacă autoritatea publică pârâtă deține competențe legale pentru a asigura revendicarea dreptului reclamantului, pretins a fi încălcat prin acțiunile descrise în contestațiile depuse. Or, reclamantul care înaintează acțiunea în contencios administrativ trebuie să urmărească și să justifice procesual pentru îndeplinirea testului de admisibilitate, revendicarea unui drept subiectiv propriu, **căruia i se aduce atingere prin activitatea administrativă** aflată în competența autorităților publice pârâte.

Potrivit art. 91 Cod electoral, (1) În sensul prezentului cod, prin contestație se înțelege cererea (sesizarea) în formă scrisă, inclusiv cererea prealabilă, prin care:

c) se contestă faptele considerate ca încălcare a modului de reflectare a campaniei electorale, de difuzare sau de plasare a publicității electorale;

(2) Contestațiile depuse în condițiile prezentului cod se examinează de către organele electorale, respectându-se ierarhia acestora. **În cazurile stabilite de prezentul cod, precum și de alte acte normative, contestațiile se examinează de către alte organe (autorități) în limita competențelor atribuite.**

Potrivit art. 97 alin. (1), (3) Cod electoral, (1) La depunerea contestației se va ține cont de competența autorităților publice în materie de examinare a contestațiilor, de tipul scrutinului, de pretinsele încălcări și locul unde acestea au fost săvârșite, precum și de cerințele care se înaintează. (3) În cazul în care examinarea nu ține de competența organului respectiv, contestația și materialele anexate la ea urmează a fi transmise spre examinare conform competenței imediat, dar nu mai târziu de 2 zile de la data recepționării, cu excepția situației prevăzute la art.93 alin.(2) lit.g) și art.99.

Cu raportare la speța în cauză, Completul judiciar concluzionează că nu ține de competența Comisiei Electorale Centrale examinarea cauzelor cu privire la:

- constatarea ca fiind fals și defăimător conținutul materialul tipărit (pliant) comandat de concurentul electoral PAS conform contului nr. 32615 din 22.10.2024. Tiraj: 140.000 ex. Tipărit la tipografia Simbol N.P.” SRL în partea

ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo;

- constatarea ca fiind falsă și defăimătoare informația plasată de concurentul electoral PAS pe pagina <https://maiasandu.pentru.md/> în partea ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo;

Or litigiile cu privire la defăimare se examinează în primă instanță de judecătoria, ca instanțe de drept comun.

Drept urmare, Comisia Electorală Centrală corect a procedat prin prisma prevederilor art. 97 Cod electoral citat supra, și a comunicat reclamantului că solicitarea cu privire la constatarea defăimării depășește competențele Comisiei, aceasta urmînd a fi soluționată conform procedurii stabilite de art. 98 alin. (4) Cod electoral în coroborare cu prevederile Legii nr. 64/2010.

De asemenea, prin contestația, înregistrată cu nr. CEC-10APR/11 la Comisia Electorală Centrală, Alexandr Stoianoglo a solicitat Comisiei:

- a interzice concurentului electoral PAS răspândirea în continuare a materialului tipărit (pliant) comandat de concurentul electoral PAS conform contului nr. 32615 din 22.10.2024. Tiraj: 140.000 ex. Tipărit la tipografia 10 Simbol N.P.” SRL precum și unui material similar tipărit în baza altei comenzi;

- a obliga concurentul electoral PAS să elimine informația vizată în prezenta contestație de pe pagina https://maiasandu.pentru.md în partea ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo.

În acest context, Completul judiciar precizează că, solicitarea reclamantului cu privire la interzicerea concurentului electoral PAS răspândirea în continuare a materialului tipărit și obligarea concurentului electoral PAS să elimine informația vizată în contestație de pe pagina https://maiasandu.pentru.md în partea ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo, informație pe care reclamantul o apreciază ca fiind falsă și defăimătoare – pornind de la scopul urmărit **îmbracă forma înlăturării consecințelor încălcărilor presupus admise ce țin de răspândirea materialelor de agitație electorală false și defăimătoare prin conținutul materialul tipărit** (pliant) comandat de concurentul electoral PAS conform contului nr. 32615 din 22.10.2024. Tiraj: 140.000 ex. Tipărit la tipografia Simbol N.P.” SRL în partea ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo; și de a identifica faptul unor altor tiraje ale materialului similar tipărit; **și constatarea ca fiind falsă și defăimătoare informația plasată de concurentul electoral PAS pe pagina**

<https://maiasandu.pentru.md/> în partea ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo - **încălcări constatate** **căroră se circumscrie în competența instanței de drept comun, și nu sunt date în competența Comisiei Electorale Centrale.** Respectiv solicitările date nu țin de competența CEC-ului pe motiv că informațiile pretins **false și defăimătoare nu au fost constatate.**

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău remarcă că, dreptul de a solicita înlăturarea consecințelor răspândirii informațiilor pretinse a fi false și defăimătoare trebuie să întrunească următoarele condiții: caracterul fals și defăimător al informației urmează să fie constatat printr-o hotărîre incontestabilă **a organului competent;** neînlăturarea consecințelor să prejudicieze dreptul reclamantului și lipsa altor modalități de restabilire a dreptului lezat. La caz aceste condiții nu sunt întrunite, motiv din care CEC nu deține competențe pentru a întreprinde acțiunile solicitate de reclamant atât în contestația depusă la CEC, cât și prin acțiunea formulate în instanță.

Drept urmare, Completul judiciar odată în plus subliniază că, ține de competența instanței de drept comun examinarea cauzelor cu privire la defăimare, or art. 98 alin. (4) Cod electoral indică expres că, **acțiunile ce țin de garantarea exercitării dreptului la libera exprimare, precum și a unui echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare, apărarea onoarei și demnității, reputației profesionale și vieții private și de familie, înaintate în perioada electorală se examinează de instanța de drept comun conform Legii nr.64/2010 cu privire la libertatea de exprimare, în termenele prevăzute la art.100.** Or, formularea contestației depuse de Stoianoglo Alexandr la CEC este indispensabil legată de alegația caracterului defăimător expus în pliantele și pe pagina web a concurentului electoral PAS, în ce vizează candidatul la funcția de președinte Stoianoglo Alexandr. Astfel, pretențiile formulate de reclamant în contestația depusă la CEC sunt în totalitate interdependente și corelate cu acuzațiile de de „*fals și defăimare care atentează la onoarea, demnitatea și reputația profesională a candidatului la funcția de președinte a RM, Stoianoglo Alexandr, (a se vedea contestația reclamantului, pag.7)*”. Completul judiciar remarcă că, prin expunerea Comisiei Electorale Centrale asupra sesizării depuse de Stoianoglo Alexandr, Comisia și-ar atribui competența instanței de drept comun, contrar prevederilor art. 57 alin. (1) Cod administrativ, care reglementează expres că, activitatea administrativă se realizează **numai de autoritatea publică competentă și în limitele competenței legale.**

Mai mult, Completul va reține, că în pofida faptului că solicitările analizate nu țin de competența Comisiei Electorale Centrale, ultima nu a fost în posibilitatea aplicării reglementărilor art. 97 alin.(3) Cod electoral, dat fiind faptul că înaintarea acțiunii prin prisma art. 14 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, nr. 64 din 23.04.2010, impune anumite condiții de formă și conținut care urmează să fie îndeplinite de reclamant în cazul în care acesta realizându-și drepturile legal-procesuale poate recurge înaintând în condițiile legii o acțiune în instanța de drept comun pentru apărarea onoarei, demnității sau reputației profesionale a unei persoane, aceasta fiind o prerogativă exclusivă a persoanei direct vizate.

Potrivit art. 70 Cod electoral, (1) Cetățenii Republicii Moldova, partidele politice, blocurile electorale, candidații și persoanele de încredere ale candidaților au dreptul de a supune discuțiilor libere și sub toate aspectele programele electorale ale concurenților electorali, calitățile politice, profesionale și personale ale candidaților, precum și de a face agitație electorală în cadrul adunărilor, mitingurilor, întâlnirilor cu alegătorii, prin intermediul mass-mediei, prin expunerea de afișe electorale sau prin intermediul altor forme de comunicare.

(2) Exercițiul acestui drept poate fi supus unor formalități, condiții, restricții sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, ocrotirea sănătății sau protecția moralei, protecția reputației, apărarea drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

(8) Răspunderea pentru conținutul materialelor electorale publicitare, difuzate sau publicate, o poartă grupul de inițiativă, concurentul electoral sau participantul la referendum. Materialele publicitare trebuie să corespundă cerințelor stabilite la art.9 din Legea nr.62/2022 cu privire la publicitate.

Astfel, Completul judiciar specializat , în nici un caz nu exclude faptul că, organelor electorale le revine competența de a examina contestațiile privind modalitatea de pregătire și/sau plasare a publicității electorale, inclusiv privind conținutul acestor materiale publicitare, în limitele și condițiile stabilite de Codul electoral nr. 325/2022. Respectiv, aceste limite și condiții sunt stabilite în mod expres de prevederile art. 70 din Codul electoral nr. 325/2022, care vizează în particular momentul începerii campaniei electorale, existența specificațiilor privind transparența materialelor de publicitate electorală, interdicția utilizării imaginilor ce reprezintă culte religioase sau părți componente ale acestora,

persoane oficiale străine, instituții de stat sau autorități publice de peste hotare, organizații internaționale, precum și atribuțiile partidelor politice declarate neconstituționale, etc.. Prin urmare, în condițiile în care se solicită verificarea conținutului materialului publicitar electoral contestat prin prisma „**caracterului fals și defăimător**”, aceste situații nu se circumscriu competenței autorității publice pârâte, nefiind incidentale reglementărilor art. 70 Cod electoral iar, la caz ca consecință a analizei solicitărilor reclamantului care pretinde că materialul publicitar utilizat de candidatul PAS „**lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională**”, Completul judiciar reiterează că aceste solicitări depășesc limitele controlului de conținut și formă al materialelor electorale – atribuit competenței autorității publice pârâte – la caz CEC.

În continuare, în ce privește solicitarea din contestație de a remite către Ministerul Afacerilor Interne materialele acumulate și constatările în vederea examinării sub aspectul existenței componentei contravenției stabilite de Codul contravențional la art. 52 alin. (3), Comisia Electorală Centrală prin răspunsul din 29 octombrie 2024, a comunicat reclamantului că referitor la examinarea aspectelor privind existența elementelor contravenționale, conform art. 52, alin. (2) din Codul contravențional a decis transmiterea contestației către Inspectoratul General al Poliției pentru a fi examinată în limitele competenței. (f.d.9, verso)

În acest sens, prin răspunsul înregistrat la Comisia Electorală Centrală sub nr. CEC-7/17869 din 31 octombrie 2024, Inspectoratul General al Poliției a informat că subdiviziunea responsabilă din cadrul instituției desfășoară activități de colectare și admitere a probelor, având ca scop constatarea existenței sau inexistenței abaterilor de la legislația care reglementează procesul electoral.

Potrivit art.36 Cod administrativ, (1) Instanța de judecată competentă să soluționeze acțiunile în contencios administrativ **este obligată să respecte principiul supremației dreptului**, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui sînt considerate valori supreme și sînt garantate de stat. (2) Instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Completul judiciar va sublinia că, temeiul constituțional al contestării actelor autorităților publice și a răspunderii acestor autorități pentru vătămările aduse prin nesocotirea sau încălcarea drepturilor și libertăților legitime ale persoanei rezultă din art. 52 din Constituție, dar este prevăzut expres și în art. 53, consacrat nemijlocit dreptului persoanei vătămăte de o autoritate publică.

Astfel, potrivit 53 alin. (1) din Constituția RM, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

Protecția drepturilor și libertăților omului împotriva activității ilegale a autorităților publice își are suportul și în actele internaționale referitoare la drepturile și libertățile fundamentale ale omului. În acest sens, Declarația Universală a Drepturilor Omului, în art. 8, stabilește: „Orice persoană are dreptul să se adreseze în mod efectiv instanțelor judiciare competente împotriva **actelor care violează** drepturile fundamentale ce îi sunt recunoscute prin constituție sau prin lege“.

După cum s-a enunțat mai sus, în cazul în care persoana revindică încălcarea unui drept al său **prin activitatea administrativă** a unei autorități publice, ea poate să utilizeze pârghiile și instrumentele oferite de legislația administrativă (art. 189 alin. (1) Cod administrativ), care potrivit art. 3 din Codul administrativ „are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a **activității administrative** și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.”

Completul judiciar conchide că, calitatea de reclamant în acțiunile în contencios administrativ o poate avea doar persoana care poate revendica un drept vătămat sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin **activitate administrativă**, condiție care la caz nu a fost întrunită, considerent din care devin aplicabile 207 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, potrivit căreia acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin **activitatea administrativă**, a unui drept în sensul art.17.

Iar în ce privește calitatea de pârât în procedura de contencios administrativ, Completul judiciar remarcă că, din prevederile art. 203 lit. a) Codul administrativ rezultă că participanți la proces sunt părțile.

Totodată, art. 204 Codul administrativ prevede că „Părți în procedura de contencios administrativ pot fi persoanele fizice sau juridice și autoritățile publice în sensul art. 7 din Codul administrativ”.

Astfel, în calitate de pârât în procedura contenciosului administrativ este autoritatea publică. Potrivit art. 7 din Codul administrativ „Autoritate publică se consideră orice structură organizatorică sau organ instituită/instituit prin lege sau

printr-un alt act normativ, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public”.

Pentru a stabili dacă o anumită structură organizatorică sau organ poate fi considerat autoritate publică este necesar să fie întrunite următoarele elemente:

a) structura organizatorică sau organul să fie instituită/instituit prin lege sau printr-un alt act normativ;

b) să acționeze în regim de putere publică (să fie înzestrată cu capacitate de drept public). Potrivit art. 8 din CA „Regimul de putere publică reprezintă **ansamblul competențelor prevăzute de lege** în vederea realizării sarcinilor autorităților publice, care le conferă posibilitatea de a se impune cu forță juridică obligatorie în raporturile lor cu persoane fizice sau juridice”;

c) să acționeze în scopul realizării unui interes public. În sensul enunțat, art. 18 din Codul administrativ prevede că „Interesul public vizează ordinea de drept, democrația, garantarea drepturilor și a libertăților persoanelor, precum și obligațiile acestora, satisfacerea necesităților sociale, **realizarea competențelor autorităților publice**, funcționarea lor legală și în bune condiții”.

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău subliniază că, calitatea de pârât este o condiție de admisibilitate a acțiunii în contenciosul administrativ.

Cu raportare la speța în cauză, Completul judiciar reiterează că, art. 98 alin. (4) Cod electoral, degrevează competența Comisiei Electorale Centrale de la examinarea acțiunilor ce țin de apărarea onoarei și demnității, reputației profesionale, înaintate în perioada electorală, acestea fiind atribuite cometenței instanței de drept comun, conform Legii nr.64/2010 cu privire la libertatea de exprimare.

Reiterând prevederile legale enunțate anterior, Completul specializat punctează că urmează a fi delimitate și respectate întocmai acele condiții necesare pentru existența unei stabilități și a corectitudinii ce țin de formularea acțiunilor inclusiv în ordinea contenciosului administrativ electoral, și anume: **actul, acțiunea inacțiunea urmează să emane la o autoritate publică în competența căreia se circumscriu acțiunile pretinse prin cerințele formulate**; condiția existenței vătămării unui drept acordat prin lege reclamantului; vătămarea dreptului să fie cauzată **printr-un act administrativ sau prin refuzul autorității publice competente să realizeze activitatea administrativă solicitată**.

La caz, reinterând situația de fapt și de drept raportată obiectului litigios, Completul judiciar conchide că, calitatea de reclamant în acțiunile în contencios administrativ o poate avea doar persoana care poate revendica un drept vătămat

sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin **activitate administrativă**, condiție care la caz nu a fost întrunită, considerent din care devin aplicabile 207 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, potrivit căroră acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin **activitatea administrativă**, a unui drept în sensul art.17.

Astfel, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide că, reclamantul nu poate revendica un drept încălcat în sensul art. 17 din Codul administrativ **prin activitatea administrativă a Comisiei Electorale Centrale**, având în vedere faptul că nu ține de competența acesteia examinarea contestațiilor cu privire la constatarea ca fiind falsă și defăimătoare informația plasată de concurentul electoral PAS pe pagina <https://maiasandu.pentru.md/> în partea ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo. Or, legislația în vigoare cert consacră că instanța de contencios administrativ poate fi sesizată de orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său **prin activitatea administrativă** a unei autorități publice, ce presupune totalitatea actelor administrative individuale și normative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Completul judiciar subliniază că, Comisia Electorală Centrală își desfășoară activitatea în conformitate cu principiile statului de drept, având ca scop asigurarea aplicării corecte și imparțiale a normelor legale. În acest sens, Comisia nu poate să își depășească atribuțiile și să examineze contestații care nu intră în competența sa directă sau alte aspecte ce țin de competența exclusivă a altor autorități. Or, în conformitate cu prevederile art. 57 alin. (1) Cod administrativ, activitatea administrativă se realizează numai de autoritatea publică competentă și în limitele competenței legale.

Completul judiciar reține că, în conformitate cu prevederile art. 36 alin. (1) - (2) din Codul administrativ, instanța de judecată competentă să soluționeze acțiunile în contencios administrativ este obligată să respecte principiul supremației dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui sunt considerate valori supreme și sunt garantate de stat.

Astfel, Completul judiciar reține cu titlu de principiu că reglementările Codului administrativ promovează acțiunile de contencios administrativ care pot fi valorificate de persoane în apărarea drepturilor subiective și nicidecum nu admite *actio popularis* sau acțiuni menite să declanșeze un control judecătoresc obiectiv ale actelor administrative. Instanța de judecată nu este un agent de

constatare în contenciosul administrativ, nu exercită control *in abstracto* ci *in concreto*, care prin esență reprezintă **un control de legalitate asupra activității administrative a autorităților publice** coraportat la un drept legitim ce aparține unei persoane concrete. A nu se confunda drepturile subiective de drepturile obiective.

Completul de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău reiterează că, accesul la justiție poate fi limitat, în special prin instituirea condițiilor de admisibilitate, domeniu în care statul se bucură de o anumită marjă de apreciere. Aceste limitări trebuie să urmărească un scop legitim, asigurându-se o proporționalitate între interesul persoanei și scopul legitim urmărit (*Guerin contra Franței, 29 iulie 1998, § 37*). Totuși, limitările nu trebuie să reducă la zero esența acestui drept. Regulile de procedură au scopul de a asigura o bună administrare a justiției și, în special, a asigura securitatea raporturilor juridice, iar cei implicați în proceduri trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (*Miragall Escolano ș.a. contra Spaniei, 25 ianuarie 2000, § 33*). Curtea Europeană a statuat că, dincolo de limitele care circumscriu conținutului acestui drept, există loc pentru restrângeri aduse implicit.

Din considerentele expuse supra, Completul judiciar conchide că, acțiunea înaintată de Alexandr Stoianoglo urmează a fi declarată inadmisibilă în temeiul art. 207 alin.(2) lit. e) din Codul administrativ

În conformitate cu prevederile art. 207 alin. (1), (2) lit. e) Cod administrativ și art. 269-270 CPC RM, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău—

D I S P U N E :

Se declară inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ depusă de Stoianoglo Alexandr împotriva Comisiei Electorale Centrale privind obligarea examinării contestației, ***în temeiul prevederilor art. 207 alin. (2) lit. e) Cod administrativ- pe motiv că reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă a CEC, a unui drept în sensul art.17.***

Se comunică reclamantului că, declararea acțiunii ca inadmisibilă în baza temeiurilor specificate la alin.(2) lit.e) exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant cu aceeași acțiune.

Încheierea poate fi atacată cu recurs în Curtea Supremă de în termen de 3 zile de la pronunțare, prin intermediul Curții de Apel Chișinău.

Președintele completului,

Judecătorul

Mîra Ghenadie

Judecătorii

Dașchevici Grigore

Bostan Angela